

VASTU VÕETUD

Ahja Vallavolikogu 19.02.2014

määrusega nr 3

Muudetud Ahja Vallavolikogu

16.10.2014.a määrusega nr 11

AHJA VALLA ARENGUKAVA

2014 – 2020

Ahja 2014

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	3
2. AHJA VALLA HETKEOLUKORRA ANALÜÜS	4
2.1. VALLA ASUKOHT JA KUJUNEMINE	4
2.2. RAHVASTIK.....	5
2.3. LOODUSKESKKOND.....	6
2.4. SOTSIAALNE ELUKESKKOND	7
2.4.1. Õppe- ja kasvatusasutused.....	7
2.4.2. Kultuuritraditsioonid ja nende säilitamine.....	9
2.4.3. Sportimisvõimalused	13
2.4.4. Sotsiaalhoolekanne ja elanike tööhõive	14
2.4.5. Meditsiiniline teenindamine	15
2.5. TEHNILINE INFRASTRUKTUUR	16
2.5.1. Valla teed.....	16
2.5.2. Veevärk, kanalisatsioon, puhastusseadmed	17
2.5.3. Jäätmemajandus.....	18
2.5.4. Energeetika ja soojamajandus.....	18
2.5.5. Telekommunikatsioonid, andmeside.....	19
2.6. ETTEVÕTLUS.....	19
2.7. VALLA JUHTIMINE	20
2.8. KOLMAS SEKTOR	20
Ahja valla spordiklubi "Sipelgas".....	21
MTÜ Avar.....	21
MTÜ Ahja Kultuuriselts „Aya Häärber“	21
2.9. PLANEERINGUD.....	21
3. SWOT ANALÜÜS	23
4. AHJA VALD AASTAL 2020	24
5. ARENDUSTEGEVUSE EESMÄRGID	25
5.1. ATRAKTIIVNE TURISMIKESKKOND	25
5.2. KOHALIKE TEENUSTE KÄTTESAADAVUS	25
5.3. HEA ELU- JA ETTEVÕTLUSKESKKOND	26
6. TEGEVUSKAVA ARENGUEESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS AASTATEL 2014-2020	26
6.1. KOHALIKUD TEENUSED	26
6.2. HEA ELU- JA ETTEVÕTLUSKESKKOND	27
7. ARENGUKAVA SEOS TEISTE ARENGUT SUUNAVATE DOKUMENTIDEGA	28
8. ARENGUKAVA RAKENDAMINE JA TAGASISIDE	28
LISAD	29
Lisa 1: Ahja valla ajaloo, arheoloogia ja arhitektuurimälestised	30
Lisa 2: Rahvastikuprotsessid aastatel 2000 - 2013.....	31
Lisa 3: Laenu tagasimakse graafik.....	33

1. Sissejuhatus

Ahja valla arengukava 2014-2020 on dokument, mis määratleb valla arendustegevuse põhisuunad ning eesmärkide saavutamiseks kavandatavad tegevused. Arengukava on kohaliku tasandi kokkulepe, sest ressursid on alati piiratud ning seetõttu peab arendustegevus lähtuma üldisest kokkuleppest. Arengukava ei sisalda igapäevaseid tegevusi, mida vald peab teostama temale seadustega pandud kohustuste tõttu.

Ahja valla arengukava 2011-2015 koostamise protsess algas 2004.a. oktoobris. Arengukava koostamise käigus määratleti hetkeolukord, koostati SWOT, seati arengueesmärgid ja kavandati tegevused 2005-2007, et hinnata eelarve ressursside olemasolu arendusprojektide käivitamiseks ja elluviimiseks.

Ahja valla arengukava on muudetud aastatel 2008, 2011, 2014.

Ahja valla arengukava koosneb neljast osast:

- Valla hetkeolukorra kirjeldus
- SWOT analüüs arengueelduste määratlemiseks
- Visioon ja arengueesmärgid
- Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks

Seoses arengukava tegevuskava perioodi möödumisega asuti 2008.a. alguses arengukava uuendama. Uuendamise protsessi kaasati konsultandina SA Põlvamaa Arenduskeskus, samuti vallavalitsuse töötajad. Olulise panuse andsid ka inimesed, kes osalesid Ahja mõisahäärberi kontseptsiooni loomise juures. Tööde käigus uuendati ja värskendati valla hetkeolukorda kirjeldavaid andmeid ja vastavalt sellele ka SWOT analüüsi ja arengueesmärke. Koostati tegevuskava perioodiks 2008-2013, määratledes ära peamised investeringuobjektid, ressursid ja ajakava. Ahja Vallavalitsus koostas uue tegevuskava perioodiks 2011-2015, milles on kirjas peamised investeringuobjektid, ressursid ja ajakava. Ahja Vallavalitsus uuendas tegevuskava perioodiks 2014-2020 määratledes ära peamised investeringuobjektid, ressursid ja ajakava. .

2. Ahja valla hetkeolukorra analüüs

2.1. Valla asukoht ja kujunemine

Ahja vald asub Põlva maakonna põhjapoolses osas ja piirneb põhjast Tartu maakonna Võnnu vallaga, läänest Põlva maakonna Vastse-Kuuste vallaga, idast Mooste vallaga ja lõunast Põlva vallaga. Valla territooriumil on üks alevik ja kaheksa küla - Akste, Ibaste, Kosova, Kärsa, Loko, Mustakurmu, Mõtsküla ja Vanamõisa. Asukoht kahe maakonna suhtes on soodne – 25 km kaugusel asub Põlva maakonna keskus ja 35 km kaugusele jääb Tartu linn.

Joonis 1. Ahja valla asukoht Eesti Vabariigis

Ahja valla pindala on 72,23 km², mis on vabariigi valdade keskmisest suuruselt 40 protsenti. Elanike arv 01.01.2014.a. seisuga oli 1043.

Ahja on saanud oma nime samanimeliselt jõelt. Jõgi kandis vanasti nime Ahtin – Püha jõgi. Võnnu kihelkonda, mille alla kuulub ka Ahja vald, on esimest korda ürikutes mainitud 1360. aastal. Esimesed teated siinsast mõisast pärinevad Liivi sõja eelsest ajast (1553). Peale Põhjasõda kinkis Peeter I mõisa pastor Ernst Glücki lesele (keisrinna Katariina I kasuema). Alates 1819.aastast kuni võõrandamiseni 1919.aastal kuulus mõis von Braschide suguvõsale, viimane omanik oli Ernst von Brasch.

Ahja vald kujunes välja tänu siin asuvale mõisavaldusele. Aastal 1866 anti ühiste asjade otsustamine valla elanike kätte ning moodustati vallavanema ametikoht. Üks tuntumaid vallasekretäre on olnud Jaan Puusepp. Kuni 1939. aastani Ahja valla piirid ei muutunud. 1939. aastal arvati Ahja valda kuulunud Nooritsmetsaküla Võru maakonna Mooste valla koosseisu. Likvideeriti Rasina vald, mille külad Laane, Viisli ja Kastmekoja ning Rasina asundus arvati Ahja valla piiridesse. Ahja valla Kõnnu, Lääniste ja Imste (Himpaste) külad arvati Võnnu valla ja Pedaspää küla Meeksi valla koosseisu.

1945. aastal moodustati valdade allüksustena külanõukogud. Ahja vallas moodustati Ahja, Akste-Kärsa, Rasina ja Laane külanõukogu. 1. oktoobril 1950 moodustati maarajoonid. 1954. aastal likvideeriti Laane ja

Akste-Kärša külanõukogu. Laane külanõukogu piirkond allutati Rasina külanõukogule. Akste-Kärša külanõukogu Akste ja Kärša külad arvati Ahja külanõukogu ja Valgesoo Põlva külanõukogu koosseisu.

19.detsembril 1991.a. kinnitati Ahja valla omavalitsuslik staatus ja Ahja vald astus omavalitsusliku haldusüksuse õigustesse.

Joonis 2. Ahja valla asulad

2.2. Rahvastik

Ahja vallas elab 2014.a. seisuga 1041 inimest. Viimasel aastakümnel on rahvaarv vähenenud. Valla elanikest on 52,83 % mehed ja 47,17 % naised. 0-14 aastaseid mehi on 10,73% kogu meeste arvust, kuid samas vanuses naised on 10,18% kogu naiste arvust. 15-64 aasta vanuseid mehi on 72,91 % ja naised 58,04 %. Üle 65 aasta vanuseid naised on rohkem kui samas vanuses mehi, naised on 31,77 % ning mehi 16,36 %. Alla 64 aasta vanuseid on mehi 460 ja naised 335. Üle kuuekümnenda eluaasta on ülekaalus naised (156 naist ja 90 meest).

Üle poole valla elanikest elab Ahja alevikus.

Tabel 1. Ahja valla elanike jaotus külade lõikes

Asula nimi	Kohalolevate elanike arv 01.01.2005	Kohalolevate elanike arv 01.01.2008	Kohalolevate elanike arv 01.01.2014
Ahja alevik	598	568	495
Akste küla	92	91	80
Ibaste küla	36	38	36

Kosova küla	98	96	87
Kärsa küla	126	138	126
Loko küla	45	40	38
Mustakurmu küla	53	55	48
Mõtsküla küla	84	81	72
Vanamõisa küla	63	57	58
Kokku	1195	1159	1041

Tabel 2. Elanike arvu dünaamika aastatel 2001 - 2013

Aasta	Kokku elanikke	Sünnid	Surmad	Saabus valda	Lahkus vallast	Vähene mine aastast
2001	1288	15	22	22	33	18
2002	1270	16	22	48	62	20
2003	1250	5	14	23	36	22
2004	1228	4	20	27	41	33
2005	1195	7	24	50	31	1
2006	1194	12	16	34	42	13
2007	1181	11	18	40	60	22
2008	1159	11	25	19	23	18
2009	1141	7	17	22	25	13
2010	1131	10	23	26	24	11
2011	1115	7	15	21	37	24
2012	1086	12	18	18	48	36
2013	1056	5	19	33	34	23
2014	1041					

2.3. Looduskeskkond

Ahja vald paikneb Kagu-Eesti lainjal moreentasandikul, mida läbivad Ahja jõe ürgorg ja sellesse suubuvad kõrvalorud. Ahja valla pindalast 35% moodustavad metsad ja 57% põllumajanduslik maa (48% on haritavat ja 9% looduslikku maad). Puidu tagavara Ahja valla metsades ulatub 510 000 tihumeetrini. Metsa kasvukohatüüpidest on siin levinumad pohla-, jänese kapsa-mustika, kanarbiku- ja angervaksakuusikud ja männikud, mis on head seene- ja marjametsad. Segapuistutest esineb arvukalt lehispuistuid. Meie metsades elavad põder, kits, metssiga, ilves, rebane, hunt, karu, kährik, mäger, tuhkur, mink, metsnugis, hall-ja valgejänes, veekogudes saarmas, kobras jt. 2004.a. ulukite loenduse järgi oli Ahja jahipiirkonnas 13 põtra, 141 kitse, 44 metssiga, 1 ilves, 28 kobrast. 2005.a. ulukite loenduse andmetel oli Ahja vallas 12 põtra, 125 kitse, 50 metssiga, 4 ilvest ja 34 kobrast.

Ahja - Kiidjärve tee ääres kasvab huvitava võraga 500 aastane **Akste pettäi** (kohaliku kaitse all). Puu ümbermõõt on 3,6 m ja kõrgus 10,8 m. Puu hargneb 2m kõrgusel ja tema võra on vihmavarjukuline.

Akstes, jänsekapsakuusikus (valdav puuliik on kuusk, lisandub mäнди, kaske ja haaba), asub **Eesti suurim sipelgakoloonia** (üle 1000 laanekuklase pesa). Põhiala, kus kuuel hektaril on 117 pesakuhikut, jääb kaitseala keskele. Pesade kaitseks loodi siia 1977.aastal 193 hektari suurune sipelgakaitseala. Mõne koloonias oleva pesa vanus ulatub 100 aastani. Kõige kõrgem pesakuhik, mille kõrgus on 2-2,5 m ja pesaalune läbimõõt 6 m, on leitud kaitseala piirist umbes kilomeeter eemal (A.Erik). Viiekümnest Eestis elavast sipelgaliigist on siin esindatud 35. Kõige suuremaid asurkondi moodustavad laanekuklased.

Kiidjärve-Akste piirkond on sipelgakolooniate tekkeks sobilik mitmel põhjusel. Siinsed kõrgeima boniteediga metsad asuvad kõige viljakamal pinnasel. Tähtis on ka see, et metsa on valitsenud hoolivad mõisahärrad ja ettenägelikud metsaülemad, kes pole lubanud ulatuslikke lageraielanke. Sipelgakoloonia avastajaks peetakse tuntud mürmekoloogi ja looduse populariseerijat Vambola Maavarat (1928-1999), kes 1960ndate aastate Eesti Looduses avaldas Akste kohta loo pealkirjaga "Eesti suurim sipelgakoloonia".

Ahja jõgi on Emajõe suurim parempoolne lisajõgi. Tema pikkus on 92,3 kilomeetrit, jõgikonna suurus 1014 ruutkilomeetrit. Jõgi algab Erastvere järve edelasopist 30 meetri kõrguselt merepinnast ja suubub Emajõkke 8,8 kilomeetrit enne Peipsit. Ahja jõe tähtsamad lisajõed on Leevi, Ora ja Lutsu jõgi ning Luutsna oja. Sügavate ürgorgude tõttu ulatuvad relatiivsed kõrgused siin 35 meetrini. Ahja jõe ülem- ja keskjooksul asub kaks maastikukaitseala: Tilleorg ja Ahja jõe ürgorg oma punaste liivakate 12-20 m kõrguste kaljuseintega, mida rahvasuus nimetatakse "taevaskodadeks". Need maastikukaitsealad Ahja valda ei ulatu. Alamjooksul, mis kuulub Tartu maakonda, on Ahja jõgi laevatav.

Ahja alevikus paikneb looduskaitse all olev korrapärases stiilis 6,2 ha suurune **park** kolme paisjärve (3,0 ha) ja 1740.a. valminud **barokse mõisahoonega**. Pargis kasvab 20 okas-ja 24 lehtpuuliiki, 27 liiki põõsaid. Kõige enam on pärnasid. **Ahja pargi iidsete pärnade allee** on üks maakonna vaatamisväärsusi.

2.4. Sotsiaalne elukeskkond

2.4.1. Õppe- ja kasvatusasutused

Esimene teadaolev kool Ahja valla piirkonnas on 1786. avatud Kärsa kool, millele lisandus peatselt terve rida külakoole. 1929/30 õppeaastal sai kool ka Ahjal ruumid Ahja endises härrastemajas, mille ostis koolile vald. Samal ajal jätkasid tööd ka valla piirkonnas asuvad väiksemad koolid. 1945. aastal muudeti Ahja kool mittetäielikuks keskkooliks, 1948/49 õppeaastal keskkooliks ning 1951. aastal lõpetas Ahja Keskkooli I lend - kuus õpilast. 1950. aastal ehitati lastevanemate abiga internaadihoone ja kasvahoone ning 1963/64 õppeaastal ujula Ahja järvele. 1965. aastal valmis koolimaja juurdeehitus. 2.märtsil 1972 anti Ahja Keskkoolile Friedebert Tuglase nimi. 1996. aasta aprillis hävis osa koolimajast tulekahjus. 1996/97

õppeaastal toimus õppetöö kolmes majas, alates 1. septembrist 1997 toimub õppetöö renoveeritud koolimajas.

Fridebert Tuglase nimeline Ahja Kooli on munitsipaalkool, mis töötab ühes vahetuses päevakoolina ning on Ahja valla ainuke haridust andev õppeasutus. Kooli valikained on karjääriõpetus ja informaatika. Õpilaste silmaringi laiendamiseks ja mõtlemise arendamiseks on kavas rakendada alates I kooliastmest osaliselt õppimist läbi praktiliste tegevuste ning minna sellega edasi II ja III kooliastmes.

2014-2015.a on kavas kooli hoone vundamendi soojustamine ja hüdroisolatsiooni paigaldamine ning sademevette ärajuhtimine

Kavas on taastada mõisahoonet koolina, mis oleks piirkondlik haridus- ja kultuurikeskus ning säiliks ka kultuuripärand. Selle teostumisel on plaanis Ahja koolihoone ümber ehitada hoolekande- ja tervisekeskuseks.

Koolimajas tegutsevad erinevad huviringid ning spordihoones ja staadionil spordiringid. Staadion vajab renoveerimist, sellega loome õpilastele ja kohalikele elanikele ning teistele huvilistele võimalused sportida värskes õhus.

Kooli missioon

- anda konkurentsivõimelist haridust;
- toetada mitmekülgset arengut;
- suunata õigete väärtushinnangute kujunemist.

Visioon

- toetada mitmekülgset arengut;
- väärtustada ennast ja inimesi enda ümber.

Ahja kool

- 2012 aastast tegutseb tugeva põhikoolina, mis võimaldab konkurentsivõimelist põhiharidust
- Kooli õpikeskkond hõlmab lisaks koolimajale ka mõisaparki, spordirajatisi ning renoveeritud mõisahoonet
- Kooli füüsiline ja intellektuaalne keskkond on kaasaegne ja inimsõbralik
- Kool on varustatud haridustehnoloogiaga ning kvalifitseeritud kaadriga
- Hariduslike erivajadustega õpilased saavad asjakohast tugiõpet
- Toimib kõigekülgne ning toetav koostöö kõigi õpilastega seotud osapoolte vahel
- Õpilastel on piisavalt võimalusi osaleda erinevate huviringide töös ja arendavates ettevõtmistes nii kodukohas kui väljaspool seda
- Õppekavade täitmisel ning huviharidusse on kaasatud vabatahtlikke ja lapsevanemaid
- Õpilased tulevad probleemideta toime erinevates õpikeskkondades (e-õpe, projektiõpe, koostöövõrgustikud jne)

Põhieesmärgid

- õppimine;
- turvalisus;
- areng;

- loodushoid.

Haridusvaldkonna peamised probleemid

- Lasteaiakohtade nappus: ruumipuudusel ei ole võimalik avada eraldi rühmi noorematele ja vanematele lastele;
- Õpilaste arvu vähenemine; seoses sellega kahaneb ka õpetajate palgafond ning võimalused hariduse mitmekesistamiseks;
- Erivajadustega õpilaste osakaalu kasv ja sellest tingitud vajadus õpetajate ümberõppeks;
- Õpilaskodu puudumine ei võimalda kooli tulla mujalt pärit noortel.

Haridusvaldkonna arengusuunad

1. Töötajate täiendkoolitus.
2. Alushariduse tagamine ka neile lastele, kes ei käi lasteaias .
3. Kooli materiaal-tehnilise baasi kaasajastamine ja hariduse kättesaadavuse tagamine.

Lasteaed Illikuku, endise nimega Ahja Lastepäevakodu alustas tööd 1971.a. jaanuaris selleks remonditud mõisa valitsejamajas. Alustati söime- ja aiarühmaga. Nimekirjas oli 50 last, töötas ka ööruhm. Aastatega laste arv vähenes ning kadus vajadus ööruhma järgi. 1988.a. korraldati lastepäevakodu töö ümber. Kahe rühma asemel moodustati üks liitrühm, kus lapsed on vanuses 2-7 aastani. Lasteaed rekonstrueeriti 2008.a., mille tulemusel on senise 18 lasteaiakaoha asemel 20 kohta. Lasteaias on kaasaegne mänguväljak ja õueala. Septembrist 2012 avati lasteaiarühm eelkooliealistele lastele Ahja kooli ruumidesse, maksimum kohtade arv 8. Igapäevases õppetöös pööratakse enam tähelepanu keskkonnatemaatikale ning loodushoiule. Lasteaed on liitunud lastekaitse liidu programmiga „Kiusamisest vaba lasteaid“, mille ülesandeks on parandada laste omavahelisi suhteid igapäeva elus ja mängus.

2.4.2. Kultuuritraditsioonid ja nende säilitamine

Kõige tuntum Ahja vallas sündinud inimene on **Friedebert Tuglas** (1886-1971), kes veetis siin ka oma lapsepõlve. Ahja mälestustel põhinev “Väike Illimar” on aastakümneid kuulunud laste kvaliteetraamatute paremiku. “Väikese Illimariga” seonduvad ka Illimari matkarajad, mis läbivad piirkonna huvitavaid loodus- ja kultuuriobjekte. Tuglase nime ja mälestuse hoidmisega on seotud mitmed traditsioonid koolis. 70ndate aastate algusest on Ahjal korraldatud Friedebert Tuglasele pühendatud omaloominguliste tööde konkurssi. Võistluse parimad tööd on koondatud almanahhi “Illimari sammud”. Konkurss, mille esmaseks eesmärgiks oli väärtustada Friedebert Tuglase rolli meie kirjanduspärandis on tänu pikale eale saanud iseseisva väärtuse õpilasloomingu talletamisel.

3.märtsil 2005.aastal, Fr. Tuglase 119. sünniaastapäeval, avas ukseid **Ahja valla Tuglase muuseum**, mis asub raamatukogu teisel korrusel. Ekspositsioon on kokku kogutud mõisahoones asunud memoriaaltoast säilinud materjalidest, mida oli võimalik ümber pildistada ja kopeerida. Vähesel määral on juurde hangitud materjali Eesti Kirjandusmuuseumist ja Eesti Rahva Muuseumist. Põhjalik kodulooline uurimustöö ootab ees. Selle läbiviimiseks on vaja läbimõeldud kava ja head meeskonda. Olemasolev ekspositsioon juhatab sisse

jalutuskäigu Illimari radadel ning tutvustab Ahja mõisa elu-olu. Muuseumi ülesanne on võimaldada küllastajatel kasutada olemasolevat materjali ja aidata koduloolasi uurimustöodel, mis omakorda täiendavad muuseumi kogusid. . Majas tegutseb 2003. aastast kodanikeühendus MTÜ AVAR-Tuglase Sõprade Selts.

Muuseumiga ühe katuse all tegutsev **MA Ahja raamatukogu** on keskmise suurusega külaraamatukogu (ca 15 000 teavikut). Raamatukogus asub avalik internetipunkt (AIP) kahe võrguarvutiga. Lugejatest 28 % on lapsed, arvutikasutajatest 75 % lapsed ja teismelised. Majas töötab erialase haridusega juhataja – raamatukoguhoidja ja majahoidja. Raamatukogus on võimalik teavikuid koju laenutada ja koha peal kasutada, vajalikku printida ja paljundada. Raamatute kataloog on internetipõhises programmis URRAM. Pidevalt on kättesaadavad vallavalitsuse ja -volikogu poolt vastu võetud dokumendid ning turismiinfo.

Maja hoovis asub „kivisõlg“, millele kaasa toodud kivi asetades saab oma muremõtted jätta, ning õnne ja rahulolu kaasa võtta.

Lisaks Fr. Tuglasega seonduvatele kohtadele on Ahja valla teisteks vaatamisväärsusteks Ahja mõisakompleks ja –park, Kärša kirik ja Kärša kõrts, Sulbi veski, Ahja kalmistu ja valla piiril asuv Akste sipelgakoloonia.

Ahja mõisa praegune häärber valmis aastal 1740. Häärber on kuni meetripaksuste seintega ja olevat rajatud palkidest parvedele. Hoone on kahekorruline, kõrge kelpkatusega, võlvitud soklikorrusega, kolme risaliidiga liigendatud. Peasissekäik on paviljoniilmeline, aknaraamistud dekoreeritud. Selline paviljon on Liivimaa 18. sajandi arhitektuuris unikaalne. Põhiplaani meenutab häärber Põhja–Saksa paleetüüpi mõisamaja. Mõisa häärberis asus aastatel 1929 - 1997 Ahja kool. Peale 2007.a. põlengut vajab häärber põhjalikku renoveerimist.

Isetegevusega on võimalik tegelda **Ahja kultuurimajas**. Kultuurimaja asub mõisakompleksi viinakeldri hoones. Ringidest tegutsevad naisrahvatantsurühm “Roosi”, eakate lauluansambel “Rukkirääk” ja tantsurühm “Höbesõlg”, seltskonnatantsu klubi, peotantsuklubi ja rõduteater. Jaanipäeval ja aastavahetusel korraldatakse vallarahvale tasuta peod, jaanipäeval eriti mitmekesise programmiga. Muude pühade ning sündmuste puhul kutsutakse esinema erinevaid ansambleid. Suviti on kavas hakata korraldama vabaõhulavastusi.

Ahja kultuurimaja keldrikorrusel tegutseb alates 2001.a. aasta oktoobrist **Avatud Noortekeskus**. Vallavalitsuse eelarvest kaetakse töötasu ning sellega seotud kulud, samuti majanduskulud (vesi ja kanalisatsioon, küte, prügi). Projektitaotluste kaudu (Hasartmängumaksu Nõukogu, sotsiaalfondid, Uimastiennetusnõukogu, Sotsiaalministeerium, Haridusministeerium) on saadud vahendid tegevusteks ja inventari hankimiseks. Alates august 2008.a. on kultuurimaja koosseisus ette nähtud noorsootõtaja – Avatud Noortekeskuse juhataja ametikoht. Töötaja ülesandeks on aastaringelt pakkuda noortele võimalust vähemalt 20 tundi nädalas viibida Noortekeskuses ning koordineerida valla noorsootööd, samuti kirjutada projekte noorteürituste läbiviimiseks. Päevas külastab noortekeskust 25-30 noort, so. 10% kogukonna noortest, ürituste ajal, s.o. nädalavahetustel kuni 30%. 2008-2009.a. andmetel on noorte arv oma - valitsuses 334, 2013 aastal 237.Noorte protsent omavalitsuse elanike üldarvust vastavalt 29% ja 22 %.

Läbi Noortekeskuse toimub infovahetus kohalikul, maakondlikul ja riiklikul tasandil, peetakse infopäevi, seminare ning loenguid, korraldatakse üritusi ning erinevaid koolitusi. Lisaks sellele pakub Ahja Avatud Noortekeskus mitmeid erinevaid võimalusi noorte vaba aja sisustamiseks.

Väga populaarseks on kujunenud suvised õpilasmaleva töörühm, mis on mõeldud õpilastele alates 13. eluaastast. Malevas tehakse heakorra- ja haljastustöid valla haljasaladel, pargis, kalmistul ja teistel valla objektidel. Vajalik on noorsootöö üldise koordineerimise ja infosüsteemi kui terviku rakendamine, huviliste kaasamine ja teavitamistöö laiendamine. Oluline on pakkuda noortele lisaks traditsioonilistele ka uusi sisukaid vaba aja veetmise võimalusi.

Arengueeldused, prioriteetid Ahja valla noorsootöös

- Olemasolevatele ja vajalikele institutsioonidele on loodud võimalused toimimiseks
- Tasakaalustatud võimalused noortele
- Koostööle motiveeritud infosüsteem, toimiv koostöö teiste noorsootööd tegevate asutuste ja MTÜ-dega.
- Noorsootöö valdkonna tähtsustamine, noorte ja noortega tegelevate inimeste järjepidev tunnustamine.
- Noorsootöö tegevuste suunatus eelkõige noorte rahulolule.
- Tegutsevad ühendused, positiivsed ja aktiivsed noorteliidrid (noorte osaluskogu moodustamine).

Probleemid

- Lapse huvialaharidusega tegelemine lapsevanema jaoks kallis
- Perekonnad tegelevad oma lastega vähem, kuna vallas pole pakkuda tööd, vanemad töötavad kodust kaugemal, teises maakonnas, riigis.
- Infoküllus - segadus
- Noorte riskirühmad – järjest nooremad alkoholi ja tubaka tarbijad, nende arvu suurenemine, kasvab ka tütarlaste osa riskirühmades.
- Kampade tekkimine - negatiivne organiseeritus
- Madalama sissetulekuga peredest pärit noorte tõrjutus ja kõrvalejätetus
- Töökohtade puudumisest tingitud noorte väljaränne (iseseisva elu alustamine keerukas ja kulukas)
- Noorsootöö ei suuda hoida ja haarata piisavalt häid tegijaid, töötingimused ei loo motiveeritust
- Noorte vähene kaasamine otsustusprotsessidesse

Visioon

- Ahja on koht, kus elavad ning tegutsevad aktiivsed noored eestvedajad, kes noorena kogetud positiivsete eduelamustega seoses kogukonna elus kaasalöömisel, tulevad taas kodukohta Ahjale tagasi. Ahjal on renoveeritud ja kaasaegsete vahenditega varustatud noortekeskus, mis töötab avatud noorsootöö meetodil, on avatud 7-26.a. noortele.

Noortekeskus on koht:

- kus tunnevad ennast kõik vajalikuna, kuhu julgetakse ja tahetakse sisse astuda ja tegevustes osaleda, kuhu on ligipääs ka liikumispuudega noortele.

- kus on turvaline sõprade kogunemiskoht, tegevused on mitmekesised ja läbinähtavad ning seeläbi usaldus ja koostöö kogukonna vahel suurem.
- On infopunkt ja stardiplats suurtele projektidele ja noorte omaalgatusideede elluviimiseks.
- On võimalused seminaride ja infopäevade läbiviimiseks.
- Tingimuste ja vahendite kaasajastamisega on aktiivsem ka vabatahtlike tahe ja motivatsioon noortekeskuse töös osaleda, koostöö lapsevanemate ja kogukonna vahel on suurem.
- **Eesmärgid:**
 - Tegutseva Ahja Avatud Noortekeskusele hoone renoveerimine ja tarviliku infrastruktuuri arendamine (vastavad projektifondid).
 - Õpilafirma moodustamine ja selle baasil noortekohviku tegevustega alustamine.
 - Ahja valla noorte kaasamine kohaliku elu edendamisse, vallas on populaarne noortekeskus, populaarsed on tervislikud eluviisid.
 - Noorte töökasvatuse eesmärgil suviste töö- ja puhkelaagrite korraldamine.
 - Noorte kaasamine arenguprotsessidesse, nende võimete ja oskuste arendamine ja ettevalmistamine iseseisvaks toimetulekuks (noorte osalus- või volikogu moodustamine).
 - Noorte huvide ja hetkeolukorra analüüs ja uuringute läbiviimine (noortekeskus, kool, MTÜ-d).
 - Vabatahtlike kaasamine noorsootöösse, et mitmekesistada mitteformaalse õppe võimalusi (töötukassa, Euroopa Noored, kohaliku kogukonna inimesed).
 - Toetada noorte omaalgatust
 - Noortekeskuse noorsootöö arengukava koostamine.
 - Noortekeskuse tegevuse jätkamine, arendamine ja laiendamine, vahendite kaasajastamine. Noortekeskuse positiivse maine tugevdamine.
 - Noorsootöö kvaliteedi sisehindamise läbiviimine (ENTK, noorsootöötaja, huvijuht, õpilasesindus, noorte osaluskogu).
 - Noorsoole suunatud programmide propageerimine ja nendes aktiivne osalemine.
 - Koostööprojektides osalemine (ENTK, Archimedes, Euroopa Noored, maakonna noortekeskused).
 - Noortekeskuse materiaal-tehnilise baasi kaasajastamine

Hetkel Ahja vallas teadaolevad noorteosalusega MTÜ-d:

MTÜ Ahja Sport, MTÜ Toleka Ahja, Ahja Kivimaja Selts

Kultuurivaldkonna peamised probleemid:

- Kasutamata ressurss on Ahja mõisapark ja mõisaansambel. Kultuuripärandil põhineva turismi arendamine nõuab läbimõeldud tegutsemist ja investeringuid, mis seni pole olnud jõukohane;
- Puudub Ahja kultuuri- ja spordielu arengukava, napib personali ja koostöö kultuuri- ja sporditöoga tegelevate asutuste ja organisatsioonide vahel on nõrk;
- Traditsioonilised üritused vajavad värskendamist;
- Seni pole leidunud huvilisi valla kroonika ja ajalooa tegelema.

Kultuurivaldkonna arengusuunad

1. 2010.a. valmis PRIA toetusel meede 2.1 kvaliteetse, turvalise ja korrastatud elukeskkonna arendamine Ahja mõisahoonde projekteerimistööd põhiprojekti koostamine.
2. Mõisa pargi rekonstrueerimine.
3. Kultuurimaja renoveerimine ning kultuuri- ja sporditöoks vajalike vahendite kaasajastamine.
4. Kultuuri- ja spordielu arengukava koostamine, omavahelise koostöö koordineerimine ja aktiveerimine.
5. Kodanikualgatuse ja külalükkumise edendamine, külade arengukavade koostamine, külade arenguprojektide toetamine ja kaasfinantseerimine.
6. Kodukandilükkumise arendamine, kodu-uurimusliku töö innustamine; uurimistöö tulemuste tutvustamine valla elanikele ja turistidele.
7. Valda tutvustavate infomaterjalide loomine.
8. Kultuuri- ja turismielu arendamisega tegelevate inimeste enesetäiendamine (sh keeleõpe).
9. Traditsiooniliste ürituste taaselustamine.

Olulisel kohal kultuurikorralduses on koostöö kultuuriasutuste ja vabatahtlike vahel, samuti turismipotentsiaali parem ära kasutamine. Raamatukogus tegutseb nn. turismiinfopunkt, mille tegevus on seni arengujärgus. Turistide jaoks on tehtud küll lühiinfoga varustatud tahvleid, kuid puuduvad infobrošüürid ja pildialbumid.

2.4.3. Sportimisvõimalused

Vallas on olemas staadion, kus viiakse sobivate ilmadega läbi kooli kehalise kasvatus tunde ja mängitakse jalgpalli. Pargis on üsna kehvast seisukorras korvpalli- ja võrkpalliplatsid. Uue spordihoone valmimisega 2005.a. paranesid oluliselt valla elanike võimalused kehakultuuriga tegelemiseks. Kuigi spordihoone kasutamine peab olema majanduslikult efektiivne, tuleb taotleda seda, et kasutamise võimalus oleks kõigil valla huvigruppidel. Vastasel juhul on raske õigustada spordihoone ülalpidamiskulude ja laenu teenindamisega seotud suurt koormust valla eelarvele.

Spordivaldkonna peamised probleemid

- Suusa- ja matkarajad vajavad väljaehitamist;
- Seni pole piisavaid sportimisvõimalusi kõigile vanuse- ja huvigruppidele.

Spordivaldkonna arengusuunad

1. Spordihoone optimaalne kasutusintensiivsus ja kõigile valla elanikele sobilike sportimisvõimaluste loomine, sh spordirajatiste ja mänguväljakute loomisele kaasa aitamine.
2. Kergliiklusteede ja matkaradade ning –marsruutide rajamine.

2.4.4. Sotsiaalhoolekanne ja elanike tööhõive

Vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele on sotsiaalhoolekanne sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste ja muu abi osutamise või määramisega seotud toimingute süsteem isikule või perekonnale toimetulekuraskuste ennetamiseks, kõrvaldamiseks või kergendamiseks, erivajadustega isiku sotsiaalsele turvalisusele, arengule ja ühiskonnas kohanemisele kaasaaitamiseks. Sotsiaalhoolekandega tegelevad vallas sotsiaalnoõunik, sotsiaaltöötaja ja hooldekodu töötajad. Sotsiaalasutustest töötavad Ahja vallas MA Ahja Hooldekodu .

Ahja vallas osutatakse järgmisi sotsiaalteenuseid:

- *sotsiaalnoõustamine* – isikule vajaliku teabe andmine tema sotsiaalsetest õigustest ja seaduslike huvide kaitsmise võimalustest, abistamine sotsiaalsete probleemide lahendamisel edaspidise toimetuleku soodustamiseks;
- *eluasemeteenus* – eluruumi andmine isikule või perekonnale, kes ei ole võimeline seda endale või perekonnale võimaldama. Vallas on viie korteriga sotsiaalelamu;
- *hooldamine perekonnas* – isiku hooldamine kirjaliku lepingu alusel sobivas perekonnas, kelle liikmete hulka ta ei kuulu.;
- *hooldamine hoolekandeesutuses* – isiku hooldamine hoolekandeesutuses, kus tagatakse tema eale ja seisundile sobiv hooldus. MA Ahja Hooldekodus osutatakse teenust 15 vanurile või puudega isikule. Kohtade olemasolu korral saavad seda teenust kasutada ka isikud väljastpoolt Ahja valda;
- *päevakeskuse teenus* – laste ja eakate inimeste jaoks on loodud võimalused meelepäraseks tegevuseks, suhtlemiseks ja ürituste läbiviimiseks Ahja Tuglase Muuseumis ja Ahja Raamatukogus, kus tegutseb eakate käsitööring KULLAKETRAJAD. Kaks korda nädalas käib koos eakate daamide võimlemisring;
- *puuetega inimeste hooldamine* – Ahja vallas on määratud hooldaja 49 inimesele, hooldust vajab 59 inimest (1.04.2011).

Ahja valla eelarvest makstakse järgmisi toetusi:

- sünnitoetus
- matusetoetus
- koolilõputoetus
- Ahja Kooli eduka õpilase toetus
- Ahja Kooli eduka töötaja toetus
- koolitoidutoetus
- jõulupakitoetus õpilastele ,eakatele ja 3-ja enama lapselistele peredele
- lastega pere psühholoogilise nõustamise toetus
- sügava puudega last kasvatava üksikvanema toetus

- noortelaagri soodustusikute toetus
- esmakordselt esimesse klassi õppima asuva lapse toetus
- tulekahjus või loodusjõudude läbi kannatanu toetus
- majanduslikult raskes olukorras oleva pere toetus
- küttepuid või –küttekivide soetamise toetus
- prillide soetamise toetus
- tehniliste abivahendite soodustingimustel soetamise toetus
- hoolekandetasutusse paigutatud isiku hooldustoetus

Valla sotsiaalvaldkonda mõjutab ka elanike tervis ning tööhõive. Madalad tööhõive näitajad ja kõrge ülalpeetavate määr (mitu mittetöökohal inimest tuleb sja töökohal elaniku kohta) tähendavad suhtelist vaesust ja sõltuvust välisest abist. 2007.a. seisuga on ülalpeetavate määr Ahja vallas 59,9%, mis on maakonna keskmisest (52,2%) kõrgem.

15.07.2008.a. seisuga oli tööhõiveametis registreeritud 19 töötut Ahja vallast, neist 12 naist ja 7 meest. 31.03.2011.a. seisuga oli tööhõiveametis registreeritud 83 töötut Ahja vallast, maakonnas 1184 töötud. Võrreldes 2008.a. seisuga, mil registreeritud töötute arv oli 19, on tööpuudus tunduvalt tõusnud.

Sotsiaalvaldkonna põhiprobleemid:

- Töötute ümber- ja täiendõppevõimalused on käesoleval ajal piisavad, kuid samas ei kindlusta õppes osalemine töökohata. Samas on palju inimesi, kelle haridus ei vasta tööturu tänastele nõuetele (peale põhi- või keskkhariduse omandamist on mindud lihttööle, ilma eriala omandamata);
- Töökohade vähesus, samas ka stabiilse tööjõu vähesus;
- Suhteliselt palju mitteaktiivseid, töötuid ja sotsiaaltoetuste taotlejaid. Vallal puuduvad andmed töötute tegeliku arvu kohta, sh varimajanduse ja varjatud töötuse osakaalu kohta;
- Õpitud abitus töötute hulgas;
- Alkoholi liigtarvitamine ja sellest tulenevad sotsiaalprobleemid (vaesus, kuritegevusriskid, terviseprobleemid);
- Pakutavad sotsiaalteenused on ühekülgised, puuduvad koduhooldusteenused;
- Konstaablipatrullid valda on liiga harvad ega taga kodanikele piisavat turvatunnet.

Sotsiaalvaldkonna arengusuunad

1. koduhoolduse väljaarendamine.
2. Täiend- ja ümberõppevajaduste selgitamine ning töötute rehabilitatsioonile kaasa aitamine.

2.4.5. Meditsiiniline teenindamine

Ahja perearstikeskus asub Ahja alevikus Nooruse tn. 2-1, kus perearst ja pereõde annavad esmatasandi perearstiabi ja tegelevad ka haiguste ennetusega. Kui 2005.a. oli teenindatavaks kontingendiks 1005 kindlustatud ja 73 kindlustamata inimest, siis 2008.a. on inimeste arv vähenenud. Praegu on teenindatavaks kontingendiks 982 kindlustatud ja 48 kindlustamata Ahja vallas sissekirjutatud elanikku. Arstipunkt on avatud tööpäevadel 8 tundi. Tegevused: perearsti ja pereõde vastuvõtt, nõustamine, põhilised laboratoorsed

uuringud nii ravi kui profülaktilisel eesmärgil, pisikirurgilised operatsioonid, laste ja täiskasvanute vaksineerimine. Spetsiifilisemaid uuringuid ja analüüse saab teha 25 kilomeetri kaugusel asuvas AS Põlva Haiglas. Perearsti ambulatoorsete haigete vastuvõtt toimub 4-5 tundi päevas, edasine aeg on koduviisitideks ja kirjatöödeks. Pereõe tööks on ka Ahja kooli õpilaste teenindamine (ravi ja profülaktika).

Kuna Ahja valla elanike tervis on üldiselt kehv (palju on ka vanureid), on arsti ja õe põhiline töö olnud seni ravitöö. Edaspidi oleks vajalik tõhustada tööd haiguste ennetamisega (eeskätt südame-veresoonkonna haigused ja diabeet), kuigi sellega on juba ka 4 viimast aastat tegeldud.

Hambaravikabinet asub perearstist eraldi. FIE Ülle Öövel Hambaravi asub Ahja valla keskses, Nooruse tn. 3-11 alates 1984.a. Ravikabinet on varustatud vajaliku ja kaasaegse aparatuuriga. 2003.a. muretseti tänapäeva nõuetele vastav hambaraviaparatuur, mille kogumaksumusest (215 000 kr) tasus Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus 100 000 kr. Kabinetti on sisse ehitatud hambaravi vajadusi arvestav mööbel. Ravikabinetis töötavad TÜ diplomiga hambaarst ja spetsiaalse väljaõppe saanud õde. Suure osa patsientuurist moodustavad Ahja valla elanikud. Erilist tähelepanu osutatakse nii Ahja kooli õpilastele kui ka eelkooliealistele lastele. Tänu hambaravi kabineti tänapäevasele sisustusele ja edumeelsetele ravimeetoditele on patsiente ka naabervaldadest ja kaugemaltki. Kagu-Eestis on hambakaariesega kahjustatud inimeste hulk protsentuaalselt kogu elanikkonna hulgast kõrgem. See on tingitud joogivee madalast fluorisisaldusest. Seega peaks veelgi edendama ennetustööd laste ja noorukite hulgas, tõstma patsientide teadlikkust suuhügieeni osas, rakendama novaatorlikke ravimeetodeid ja ravivahendeid, propageerima tervislikku eluviisi ja positiivset suhtumist oma tervisesse.

Meditsiinivaldkonna põhiprobleemid:

- Valla elanike tervis on üldiselt kehv;
- Haiguste ennetamiseks napib perearstil aega;
- Elanike huvi oma tervise säilitamise suhtes jätab soovida.

Meditsiinivaldkonna arengusuunad

1. Terviseedenduslikes projektides osalemine ning seeläbi elanike terviseteadlikkuse parandamine.
2. Meditsiiniteenuste (perearst, hambaravi, apteek) koondamine ühte hoonesse.
3. Terviseedenduse muutusvajaduste väljaselgitamine ning selle põhjal tegevuskava koostamine (terviseprofiili koostamine)

2.5. Tehniline infrastruktuur

2.5.1. Valla teed

Ahja vallas on seisuga 31.12.2004 riigimaanteed 47.5 km, kohalikke ja erateid kokku 94 km (nendest kohalikke teid 48 km, metskondade teid 8 km, erateid 38 km). Kohalikest teedest on tänavaid 2.3 km (sellest mustkattega 0.5 km).

Valda läbib riikliku tähtsusega Tartu – Räpina maantee. Valla seisukohalt on oluline valla keskust läbiv 7 kilomeetri pikkune teelõik. Tee remonditi 7 aastat tagasi, raha selleks saadi riigilt. Ahja valla külasid läbib maakondliku tähtsusega Kärša - Põlva maantee 7 km ulatuses, mis on olulise tähtsusega piirkondliku turismi arengu seisukohalt. Kõnealuse tee haru viib looduskauhi Akste järve randa, Akste laanekuklaste kolooniate juurde, Kiidjärve kanuumatkadele ning Taevaskotta. Kärša-Akste maantee on kaetud mustkatttega osaliselt. 2014.a jätkatakse Kärša-Eoste tee katmist tolmuva materjaliga. Sellisel juhul paraneks liiklustingimused ning maantee ääres elavate elanike elukvaliteet.

Vallateedele ja avalikuks kasutuseks mõeldud erateede korrashoiuks eraldatakse riigieelarvest sihtotstarbelist toetust, eeldusel, et vallavalitsusel on sõlmitud lepingud erateede omanikega tee avalikuks kasutamiseks.

2008.a. ehitati Kagu Teedevalitsuse poolt Ahja alevikku 300m pikkune kergliiklusteelõik, vallamaja juurest autobussijaama ja sealt apteegini, tagamaks jalakäijate liiklusohutus alevikus.

2014.a valmis Maanteeameti poolt ehitatud kergliiklustee Tartu-Räpina maantee ääres alates Tartu mnt 62 kuni Ahja tanklani.

2015-2016 aastal on kavas programmide toel ja Maanteeameti kaasabil ehitada välja kergliiklustee Ahja tanklast kuni Kärša ristteeni.

Koostöös Venemaaga on kavas tänavavalgustuse rekonstrueerimine ning jalgratta- ja jalgteede valgustuse rajamine.

Ühistranspordi liinid ühendavad Ahjat Tartuga 7, Põlvaga 7, Räpinaga 8 erineva liiniga. Kooliperioodil on käigus ka Ahjalt Vastse-Kuustesse viiv buss. Siiski ei rahulda bussiliikluse praegune tihedus ja eriti sõiduplaanid valla elanike vajadusi; eriti keeruline on liikuma pääseda inimestel, kes ei ela Ahja alevikus. Lisaks hõredale bussiliiklusele häirib kasutajaid, eelkõige kooliõpilasi, bussiootekodade puudumine Akste ja Kärša külas.

2.5.2. Veevärk, kanalisatsioon, puhastusseadmed

Ahja aleviku 598 elanikust on ühisveevärgiga liitunud 351 inimest, so 58%. Ühisveevärgiga on haaratud 8 korterelamut, 26 eramut, Ahja valla sotsiaalmaja, Ahja kool, Ahja kultuurimaja, OÜ Ahja Teenus, Illimari pood, OÜ Öliproff, Ahja hooldekodu, Ahja hambaravi, Ahja vallavalitsus, perearstipunkt, Ahja apteek, Ahja lasteaed. Ahja asulas on kaks veevarustussüsteemi, mis saavad vee kahest puurkaevust. Ahja aleviku ühisveevärk baseerub Ahja keskasula ja Luha AV OÜ puurkaevul, mis saavad vee keskdevoni tartu lademe veekompleksist. Veevõrgu kaasajastamine lõppes 2011. Käimas on vee- ja kanalisatsiooni ÜF projekti III etapp.

Ühisveevärgiga mitteliitunud elanikkond saab vee isiklikest salvkaevudest. Elanikkonna puhta joogiveega varustatuse parandamiseks on käivitunud hajaasustusega piirkondade veeprogramm, milles osaleb ka Ahja vald.

Ühiskanaliseerimisega on liitunud ca 290 Ahja aleviku elanikku – ca 50% aleviku elanikkonnast ning mitmed ühiskondlikud ettevõtted (kool, hooldekodu, lasteaed jt). Ülejäänud majapidamistest juhitakse tekkiv reovesi kas kogumiskaevudesse või septikutesse. Kogumiskaevude tühjendamist korraldavad elanikud ise.

Ahja aleviku kanalisatsioonivõrgu rekonstrueerimine lõpetati 2011 aastal. Ahja aleviku kanalisatsioonivõrk haarab keskasula ümbruse, kus asuvad korterelamud.

Valla vee- ja kanalisatsioonisüsteeme haldab ja osutab teenust AS Põlva Vesi, mille aktsionär vald on.

Ahja vald on liitunud Ühtekuuluvusfondi vee- ja kanalisatsiooni projektiga, kus osalevad maakonnast veel Põlva linn ja vald ning Räpina linn.

2.5.3 Jäätmemajandus

Ahja vallal on kehtiv jäätmekava aastateks 2010-2015 mis on kehtestatud Ahja vallavolikogu 16.06.2010 määrusega nr 10.

Ahja vallal on kehtiv jäätmehoolduseeskiri, mis on kinnitatud Ahja Vallavolikogu määrusega 18.jaanuaril 2005.a. Ohtlike jäätmete kogumiseks on paigaldatud konteiner Ahja tanklasse. Ohtlike jäätmete veo kohta on vallavalitsusel sõlmitud leping firmaga *Epler ja Lorens*. Alates maikuust 2005.a. sõlmis vald koostöölepingu Eesti Taaskasutusorganisatsiooniga pakendi-jäätmete konteinerite paigaldamiseks ja tühjendamiseks. Paberpakendi konteiner on paigutatud Ahja tanklasse. Segapakendi konteinerid on Ahja tanklas, Mõtskülas, Mustakurmu-, Akste- ja Vanamõisa külas ning Kärsal. Jäätmete lahuskogumise edendamiseks kavandatakse jäätmejaama ja biolagunevate jäätmete kompostimisala rajamist aastatel 2017-2020.

Ahja vallas ei ole tsentraalselt korraldatud jäätmevedu, st isikud sõlmivad prügiveolepingud enda poolt valitud firmaga või korraldavad oma jäätmete veo ise, tõestades seda käitleja poolt väljastatud dokumendiga. Valla territooriumil teostavad prügivedu Eesti Keskkonnateenused AS (50 lepingut, neist 8 on ärikliendid ning 42 erakliendid) ja *RagnSells* (11 lepingut, neist 5 ärikliendid ning 6 erakliendid). Kortermajades on praegu 163 majapidamist 377 elanikuga. Kõigil korteriühistutel on sõlmitud prügiveolepingud. Kokku on prügiveo lepingud sõlmitud vaid 1/3 Ahja valla elanikel.

2014.a on kavas ehitada Ahja alevikku jäätmekogumisplats ja varjualune (jäätmejaam).

2.5.4. Energeetika ja soojamajandus

Ahja alevikus tegeleb soojusenergia tootmise ja müügiga OÜ Ahja Soojus. OÜ Ahja Soojus ainuosanik on Ahja vallavalitsus. Soojusenergia tootmiseks kasutatakse maagaasi. Maagaasil töötavate kateldegas on varustatud kuus korteriühistut, Ahja keskkool, Ahja lasteaed, Ahja raamatukogu, keskkooli spordihoone, Ahja kultuurimaja ning üks eramu. OÜ Ahja Soojus teenindusalast välja jäävates elamutes kasutatakse põhiliselt puukütet või maagaasil töötavaid väikekatlaid. Seoses maagaasitorustiku olemasoluga Ahja alevikus on võimalus Ahja aleviku elamud enamuses üle viia maagaasiküttele. Probleemiks on elanike käest nõutav investeeringute suurus.

2.5.5. Telekommunikatsioonid, andmeside

Elanike telefoniga varustus rahuldab tarbijate vajadusi. Valla territooriumil asuvad kõigi Eesti kolme mobiilsideoperaatori - EMT, Elisa ja Tele 2 - mobiilimastid. Internetiühendused külades on loodud maakondliku internetiseerimisprojekti ja firmade poolt pakutavate teenuste kaudu.

Infrastruktuuri põhiprobleemid:

- Bussiliiklus ei rahulda vallaelanike vajadusi;
- Hoonete soojatorustike halb seisukord;
- Telefoniühenduse kohatine ebastabiilsus.

Infrastruktuuri arengusuunad

1. Vee- ja kanalisatsioonivõrgu uuendamine, joogivee kättesaadavuse tagamine.
2. Kohalike teede avalikku kasutusse võtmine ning teehoolduse parendamine.
3. Sorteeritud jäätmete lahuskogumise võimaluste suurendamine.

2.6. Ettevõtlus

Vallas tegutseb 2014.a. alguse seisuga: 48 FIE'd, 54 osaühingut, tulundusühingud ning ühistud. Teisalt ei tegutse kõik valda registreeritud ettevõtted valla territooriumil ja vastupidi.

Valla suurimaks tööandjaks on Luha AV OÜ, mis tegeleb traditsiooniliselt valmistatud lihatoodete tootmisega.

2014.a. seisuga oli valla territooriumil kokku registreeritud 54 osaühingut. Neist suuremad on Ahja Soojus OÜ, Ahja Teenus OÜ, Mahta Kütus AS, Lauri OÜ (veoteenused), Mauleman OÜ (puidust aknad ja ukSED) ja Discimus OÜ (puidu töötlemine), Ahja Moodulahi OÜ (ahjude ja kaminatE tootmine). Ahjal tegutseb ka kaks tulundusühingut – Ahja Tehno TÜ. Ainsa ühistuna on esindatud Põlva Tarbijate Ühistu Illimari kauplus. Kohalikke ja turistE toitlustab Ah-Ja Pubi. Lisaks tegutsevad vallas veel perearst, hambaravikabinet, apteek ning AS Eesti Posti Ahja Postkontor.

Kuigi põllumajandustootmine ja maakasutus on viimastel aastatel elavnenud, on Ahja vald siiski tagasihoidliku maakasutusega. Vallas puuduvad taime- ja loomakasvatusega tegelevad ühistud. Põllumajandusega tegelevad ainult talud, millest suuremaid on umbes 10. Andmed palgalise tööjõu kasutamise kohta taludes puuduvad. Peamiselt tegeletakse teravilja, sööda- ja õlikultuuride, kartuli, juurvilja ning puuvilja- ja marjakasvatusega. Ahja valla üldpindalast 72,23 ha moodustab põllumajandusmaa 56,57%, metsamaa 34,47% ja muu maa 8,96%. Põllumajanduslikust maast on haritavat maad 83,93% ja looduslikku rohumaad 16,07%. Siiski võib eeldada põllumajanduseks sobiva maa kasutuselevõttu ja põllumajandustootmise intensiivistumist. Potentsiaali on nii mahetootmisel, energiakultuuride kasvatamisel kui ka turismiteenuste pakkumisel.

Ettevõtlusvaldkonna põhiprobleemid

- Madal ettevõtlusaktiivsus ja vähene huvi eraettevõtluse arendamise vastu;
- Oskustööjõu nappus; pikaajalistel töötutel puudub konkurentsivõimeline haridus ja tööharjumus;
- Puudub ülevaade Ahja valla elanike tööhõivest tegevuste kaupa ja piirkonniti.

Ettevõtlusvaldkonna arengusuunad

1. Valla kultuuri- ja looduskeskkonna väärtustamine ja parem ärakasutamine ettevõtluses.
2. Ettevõtlikkuse soodustamine, tööjõu koolituse ja ettevõtluse arendusprojektides osalemine.
3. Aasta Tegija konkursi korraldamine.

2.7. Valla juhtimine

Valla kõrgeim võimuorgan on volikogu. Ahja valla volikogu on 9-liikmeline ja selle tööd juhib volikogu esimees. Volikogu juurde on moodustatud kaks alalist komisjoni: revisjonikomisjon, Ahja arengukomisjon. Komisjonide esimeesteks on volikogu liikmed. Volikogu komisjonide ülesandeks on vajalike materjalide läbitöötamine ja nende ettevalmistamine volikogu istungiks.

Ahja valla täidesaatev organ on neljaliikmeline vallavalitsus: vallavanem, sotsiaalnõunik, pearaamatupidaja, kooli direktor. Vallavanemale alluvad vallasekretär, maanõunik ning jurist. Vallal on 6 allasutust: MA Ahja Hooldekodu, Fr. Tuglase nimeline Ahja Kool, MA Ahja Kultuurimaja, Lasteaed Illikuku ja MA Ahja Raamatukogu, Ahja valla Tuglase muuseum.

Valla juhtimisega seotud põhiprobleemid

- Valla finantsvõimekus on tagasihoidlik;
- Infotehnoloogia tugi puudulik;
- Arendustegevus on heitlik ja sõltuvuses välistest teguritest;

Valla juhtimise arengusuunad

1. Koostada ja uuendada valdkondlikud arengukavad.
2. Arendada IT valdkonna võimekust (koostöös).
3. Osaleda arendustegevuste toetavates võrgustikes (POL, MTÜ Põlvamaa Partnerluskogu jt) ja koostöös naaberomavalitsustega.

2.8. Kolmas sektor

Ahja valda iseloomustab suhteliselt vilgas küla- ja seltsitegevuse traditsioon ning tugevad mittetulundusühendused. Seisuga 01.03.2014 on registreeritud 9 mittetulunduslikku organisatsiooni mis teeb keskmiselt 7,9 MTÜd 1000 elaniku kohta. Kuigi see näitaja on maakonna keskmisest madalam, võib eeldada, et külade aktiivsuse edasise tõusuga kaasneb ka registrisse kantud ühingute arv. Samas sõltub valla külade areng ning külakeskuste, kiige- ja spordiplatside, kogukonnateenuste ja vaba aja veetmise võimaluste loomine eelkõige kogukondadest. Vald saab kaasa aidata külade arengukavade koostamisele ning külade arenguprojektide kaasfinantseerimisele.

Ahja valla spordiklubi "Sipelgas"

Põhikirjalised eesmärgid:

- korraldada Ahja valla elanikele spordiüritusi ning organiseerida spordivõistlustest osavõttu väljaspool Ahja valda;
- organiseerida spordi- ja kultuuriüritusi.

MTÜ Avar

Põhikirjalised eesmärgid:

- Fr.Tuglase pärandi elavdamine ning populariseerimine;
- koolituste ja seminaride korraldamine;
- kultuuri-, haridus- ja spordiettevõtmiste organiseerimine;
- traditsioonilises ja ajaloolises mõistes oluliste objektide taastamine, populariseerimine ning korrashoid;
- heategevusüritused;
- klubilise tegevuse arendamine;
- kultuurivahetusprogrammid.

MTÜ Ahja Kultuuriselts „Aya Häärber“

Põhikirjalised eesmärgid:

- ajaloolise Ahja mõisahäärberi taastamisele kaasaaitamine;
- mõisahäärberile ühiskasuliku rakenduse leidmine ja tulevase tegevuse ettevalmistamine;
- ühistegevuse elavdamine vallaelanike ja Ahjalt pärit inimeste seas;
- kohaliku kultuurielu ja huvihariduse mitmekesistamine;
- kodukandi väärtustamine ja selle ajaloopärandi teadvustamine.

2.9. Planeeringud

Ahja vallal on kehtiv üldplaneering, mis on kinnitatud Ahja Vallavolikogu 16.06.2010 määrusega nr 10. Ahja vallal on olemas Ahja aleviku üldplaneering, mis on kinnitatud volikogu otsusega 05.03.1996 nr.17. Elamuehituse suund on eramute ja väikeelamute ehitamine. Suvilate piirkond koondub Ahja jõe äärde lbastesse, kuhu 80ndate aastate lõpus rajati 11 liikmeline suvilakooperatiiv. Perspektiivsed elamuehituse piirkonnad (ca 20 ha) on planeeritud Ahja alevikku Vastse-Kuuste tee äärde, Kosova külla (endise Pilpa) viiva tee äärde (ca 10 ha) ja pargi taha spordihoone juurde (ca 1.0 ha).

Tootmispiirkond on kujunenud Ahjal endise suurfarmi maadele, kus asub Luha AV tootmiskompleks ning endise kolhoosi tehnikeskuse ja Tartu katseremonditehase ümbrusesse (puidutööstused, kaugveoautode remondifirma jt).

Viimaste aastate jooksul on planeerimisalane tegevus vallas hoogustunud. On algatatud ja kehtestatud mitmeid detailplaneeringuid. 2014.a algatati detailplaneering Tartu mnt 15a detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on maa-alale ehitusõiguse andmine jäätmete kogumisplatsi, juurdepääsutee ja varjualuse (jäätmejaama) ehitamiseks.

Kehtestatud detailplaneeringud

	PLANEERING	ALGATATUD	KEHTESTATUD	PLANEERINGU KOOSTAJA
1.	Ahja mõisapargi ja tiigi vahelise ning Rāpina-Tartu mnt äärsel munitsipaalmaa DP	1996	13.05.97 nr 19	OÜ Arhitektuuri-büroo A&K
2.	Ahja aleviku bensiinijaama DP	1998	13.05.97 nr 19	OÜ Arhitektuurbüroo A&K
3.	Ahja aleviku alumise järve ja biotiikide DP	13.10.98 nr 30	23.03.1999 nr 5	OÜ Arhitektuurbüroo A&K
4.	Ahja alevikus AS Wõro Kommerts kinnistute nr 11816 ja nr 13439 DP	07.12.01 nr 244	26.03.02 nr 9	OÜ Marksi Projekt
5.	Ahja alevikus City kinnistu nr 11 187 ja sellega piirnevate alade DP repiiteri ehitamiseks	11.04.03 nr 40	21.10.03 nr 28	OÜ Marksi Projekt
6.	Ibaste külas Klaose kinnistul nr.4007 ja temaga piirnevatel aladel DP	18.02.05 nr.23	29.11.06 nr18	OÜ Marksi Projekt
7.	Ahja alevikus kinnistutel nr 12461 von Brasch, 5947 Pleekaia, nr.2299 Teeääre ning nr.1335 Aia DP	17.06.05 nr.134	26.09.07 nr 15	OÜ Marksi Projekt

Ahja valla omandina on kantud kinnistusraamatusse 10 maaüksust pindalaga 18 ha. Tuglase mälestuskivi ümbrus 30m², elamumaad aleviku lõuna ja lääneservas (Vastse-Kuustesse viiva tee ääres) 20 ha ja Pilpa tee ääres 10 ha mõõdetud üksus Pärnatee, paistiikide maa-ala 0,5 ha. Päevakorras on avalikult kasutatavate teede reformimata maa munitsipaliseerimine.

3. SWOT analüüs

Ahja valla olukorra tugevad küljed

- Tartu lähedus võimaldab kompenseerida elanike vähenemisest tulenevaid probleeme;
- põhjalikult renoveeritud kaasaegne koolimaja, kus on kujundatud õpilasesõbralik õpikeskkond;
- aleviku ja külade kompaktsus;
- kaunis looduskeskkond võimaldab aktiveerida turismialast tegevust;
- mõis ja Tuglasega seotud paigad on heaks eelduseks kultuuriloolise turismitegevuse väljaarendamiseks;
- soodne vanuseline struktuur vallas: suhteliselt kõrge tööealiste inimeste protsent;

Nõrgad küljed

- sõltuvus transpordist nii Põlva kui ka Tartu suunas;
- negatiivne iive ja väljaränne - valla elanike arv kahaneb pidevalt;
- ettevõtlusaktiivsus väike ja seetõttu vähe tööandjaid;
- kolmas sektor on noor ja välja kujunemata;
- puuduvad valdkondade ja asutuste arengukavad;
- valla finantsvõimekus on napp;
- vald on väike ning seetõttu napib kõiki ressursse;
- kõrge kuritegevusrisk, konstaabel mitme valla peale, kaugus maakonnakeskusest;
- puudulik infrastruktuur ja võrgustik turismiteenuste arendamiseks;

Võimalused

- Venemaa transiit võib tulevikus anda arengule lisaimpulsi;
- EL fondide vahendeid saab kasutada arendusprojektide käivitamiseks;
- tööstuse tulek linnast välja;
- valda külastavate turistide arvu kasv;
- kvaliteetne sisseränne;
- bussiliiklus paraneb;
- ajalooliste hoonete taastamine, turismiressursi kasutusele võtmine;
- koostöö naaberomavalitsustega;

Ohud

- suurlinna lähedus (narkomaania, kuritegevuse levik);
- ääremaaks olemisega seotud negatiivsete ilmingute süvenemine.

4. AHJA VALD AASTAL 2020

Hea asukoha tõttu on Ahja vallast kujunenud koht, kuhu inimesed tahavad oma kodu rajada ning seetõttu elanike arv vallas on stabiilne. Kinnisvaraarendusega loodud uued elamurajoonid toovad valda uusi elanikke, kes elavad siin, kuid töötavad enamasti linnades. Interneti leviala kogu vallas võimaldab töötada kodus. Külade võrgustik on välja ehitatud ja loob head eeldused kinnistute soetamiseks maapiirkonda. Tänu noorte perede elama asumisele valda on mõnevõrra kasvanud ka õpilaste arv Ahja Koolis.

Kaasaegne lasteaed koos korralike mänguväljakutega annab võimaluse hea alushariduse saamiseks. Ahja kooli sõbralik õpikeskkond ja vaba aja tegevused kinnistavad õpilased Ahja põhikooli.

Valla elanikud kasutavad aktiivselt spordihoone võimalusi ning piisab ka spordihoone rentijaid väljastpoolt valda. Vabas õhus sportimiseks on loodud terviserajad, suusa- ning matkarajad.

Perearst, hambaravi ja apteek on koondunud tervisekeskusse. Illimari kaubandus- ja ärikeskus pakub erinevaid teenuseid.

Ahja alevikus on restaureeritud mõisahoone, milles asub Ahja põhikool. Hooldatud mõisapargis asub kõlakoda, kus toimuvad vabaõhuüritused. Ahja koolihoones tegutseb noortekeskus, lasteaed. Piirkonda külastavaid ja läbisõidul olevaid turiste teenindab kohvik, välja on ehitatud puhkekeskus majutusteenuste pakkumiseks. Kujunenud on turismiettevõtjate võrgustik, mis tagab pakutavate teenuste mitmekesisuse ja kvaliteedi.

5. Arendustegevuse eesmärgid

Tulenevalt SWOT analüüsis väljatoodud valla seesmistele tugevustele ja välistele võimalustele, ning arvestades seesmisi nõrkusi ja väliseid ohte seati prioriteetsed arendustegevuse eesmärgid:

- Atraktiivne turismikeskkond
- Kohalike teenuste kättesaadavus
- Hea elu- ja ettevõtluskeskkond

5.1. Atraktiivne turismikeskkond

Kultuuripärand, eelkõige ajalooline Ahja mõisakompleks ning Fr Tuglase kirjanduslik pärand, samuti looduslik keskkond loovad eeldused Ahja kui atraktiivse turismikeskkonna kujundamiseks. Turismialase tegevuse eesmärgiks on olemasoleva potentsiaali parema kasutamise ja koostöö kaudu aidata kaasa eelkõige turismiettevõtluse elavdamisele ning Ahja maine ja atraktiivsuse kasvule elu- ja töökohana. Oluline valla jaoks on mõisa häärberi rekonstrueerimine mõisakooliks.

Eesmärk: Kultuuri- ja turismikeskuse loomine ja turismivõrgustiku arendamine mitmekülgsede ja kvaliteetsete turismiteenuste osutamiseks.

Alameesmärgid:

- toimiv turismi arengukava;
- korrastatud mõisapark;
- mõisahäärber on rekonstrueeritud mõisakooliks;
- toimiv turismiteenuste ja atraktsioonide pakkumisega seotud inimeste ja organisatsioonide võrgustik, koostöökoolitused ja täiendõpe;
- koostöö ja teenuste pakettimine ning aktiivne turundus.

5.2. Kohalike teenuste kättesaadavus

Kuigi piirkonna rahvaarv väheneb, on oluline pakkuda kohapeal peamisi kohalikke teenuseid, sh haridus, vaba aeg, tervishoid, sotsiaalteenused jms. Investeeringud kohalike avalike teenuste arendamiseks, kaasaegne varustatus, vabatahtlike kaasamine ja koostöövõrgustikud aitavad saavutada optimaalseid lahendusi valla jätkusuutlikuks arenguks. Aktiivsed külad on loonud täiendavaid võimalusi kohaliku elu edendamiseks ja vaba-aja veetmise võimaluste laiendamiseks. Turismiettevõtluse toetamise kaudu suurendatakse ka vallaelanike võimalusi osa saada kultuurisündmustest

Eesmärk: Valla haridus-, kultuuri-, vaba aja teenused on kohapeal kättesaadavad ja arendavad, sotsiaal- ja terviseteenuste süsteem pakub tuge abivajajatele.

Alameesmärgid:

- Alushariduse andmiseks on olemas kvalifitseeritud töötajad;

- kooli õpikeskkond on kaasaegne ja sõbralik;
- Head tingimused ja töövahendid ning aktiivne koostöö vabaühenduste vahel loovad uusi võimalusi vabahariduse, huvitegevuse ja seltsitegevuse arendamisel;
- Külaseltside algatusel rajatud tõmbekohad: Akste külakeskus ja Mõtsküla kiigeplats, Ahja turuplats
- Rekonstrueeritud ja helitehnikaga varustatud kultuurimaja pakub vaba aja veetmise ja isetegemisvõimalusi;
- Koduõenduse ja koduhooldusteenused võimaldavad eakatel ja puuetega inimestel toime tulla;
- Sportimis- ja liikumisharrastuse võimalused ja vahendid on kõigile avatud ja aktiivses kasutuses;
- Terviseteenused- perearst, apteek, hambaravi on koondunud ühte kompleksi ning muutunud kättesaadavamaks.

5.3. Hea elu- ja ettevõtluskeskkond

Piirkonna infrastruktuurid loovad eelduse nii ettevõtluse arenguks kui ka inimeste elukeskkonna kvaliteedi tõstmiseks. Vald on osalenud alates 2008 aastast hajaasustuse veeprogrammis ning 2013.a hajaasustuse programmis, mille tõttu on paranenud külade elanike elukvaliteet. Lisaks kvaliteetsetele infrastruktuuridele luuakse läbi planeeringute ja maakasutuse ning kinnisvaraarenduse eeldused elanike arvu säilimiseks, samuti ettevõtluse arengueelduste tugevnemiseks.

Eesmärk: Valla infrastruktuurid loovad aluse ettevõtlusele ja elanike headele elutingimustele, majandus ja ettevõtlus on jätkusuutlik ning rahvaarv stabiilne.

Alameesmärgid:

- Kvaliteetne ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteem Ahja alevikus, joogivesi kõikides Ahja valla majapidamistes;
- Kvaliteetne joogivesi ja kanalisatsioon küldes;
- Transpordi infrastruktuur võimaldab häid ühendusi, kasvanud kõvakattega vallateede osakaal, rajatud on bussiootekojad ning kergliiklus- ja matkaradade võrgustik;
- Toimib kaasaja nõuetele vastav jäätmehooldussüsteem ja jäätmete lahuskogumine;
- Maade munitsipaliseerimise, kruntimise ja kinnisvara arenduse kaudu on kasvanud Ahja valla majapidamiste hulk;
- Suurenenud tööhõiveprogrammides osalemine, kasvanud tööhõive, suurenenud väikeettevõtete arv.

6. Tegevuskava arengueesmärkide saavutamiseks aastatel 2014-2020

6.1. Kohalikud teenused

	Tegevus	Eeldatav maksumus	Omaosalus valla eelarvest				Täiendavad rahastusallikad
			2014	2015	2016	2017-2020	
6.1.1	Mõisahäärberi rekonstrueerimine	2 100 000	250 000	65 000	50 000	50 000	Riigieelarve, koostööprogrammid

6.1.2	Kooli hoone vundamendi soojustamine ja hüdrosolatsioonipaigaldamine ning sadeve-te ärajuhtimine	120 000	88 000				EAS
6.1.3	Staadioni rekonstrueerimine	500 000	1000	1000	1000	50 000	Koostööprojektid(Venemaa)
6.1.4	Noortekeskuse ruumide remont ja sisustuse kaasajastamine	39 000	500	500	500	1000	Euroopa Regionaalarengu Fond
6.1.5	Haridus-, kultuuri-, spordi- ja seltsitegevuse vahendite kaasajastamine	100 000	500	500	500	10 000	PRIA, riigieelarve
6.1.6	Koduhooldusteenuse käivitamine	10 000				5000	Sotsiaalfondid
6.1.7	Terviseteenuste koondamine ühte hoonesse	63 900				10 000	Riigieelarve, haigekassa
6.1.8	Investeeringud külakeskustesse, turu-, kiige- ja spordiplatsidesse	320 000				20 000	PRIA , koostööprojektid
6.1.9	Ahja koolihoone ümberehitamine hoolekande-ja tervisekeskuseks	560 000		30 000	26 000		Riigieelarve, koostööprogrammid
	KOKKU	3 812 900	340 000	97 000	78 000	146 000	

6.2. Hea elu- ja ettevõtluskeskkond

	Tegevus	Eeldatav maksumus	Omaosalus valla eelarvest				Täiendavad rahastusallikad
			2014	2015	2016	2017-2020	
6.2.1	Ahja jäätmejaama rajamine	64 000	10 000				KIK, riigieelarve
6.2.2	Vee- ja kanalisatsiooni ÜF projekt, III etapp	702 000					ÜF läbi AS Põlva Vesi
6.2.3	Hajaasustuse programmis osalemine	60 000	14 900	5000	5000	10 000	Riigieelarve, erainvesteeringud
6.2.4	Mõisapargi heakorrastamine	800 000		5000	5000	5000	KIK,koostööprogrammid
6.2.5	Biologunevate jäätmete kompostimisala rajamine	96 000				19 200	KIK
6.2.6	Vallateede remont (iga-aastaselt)	100 000	1000	1000	1000	2000	Riigieelarve
6.2.7	Matkaradade rajamises osalemine	96 000				10 000	Koostööprojektid
6.2.8	Tänavavalgustuse rekonstrueerimine ning jalgratta- ja jalgteede valgustuse rajamine	364 000	1000	1000	15 500	25 000	Koostööprojektid (Venemaa)
6.2.9	Turismialastes koostööprojektides osalemine	20 000		500	500	500	EAS, PRIA
6.2.10	Kergliiklustee rajamine	220 000		16 000	6000		Riigieelarve,koostööprogrammid
	KOKKU	2 522 000	26 900	28 500	33 000	71 700	

Kokku vallaeeelarvest investeeringuteks	2014	2015	2016	2017-2020
	366 900	125 500	111 000	217 700

7. Arengukava seos teiste arengut suunavate dokumentidega

Ahja valla arengukava koostamisel on arvestatud järgmiste alusdokumentidega:

- Struktuurifondide rakenduskavad 2007 - 2013
- Põlva maakonnaplaneering
- Põlvamaa arengukava 2006-2010
- Põlvamaa ettevõtlusstrateegia 2006-2015
- Lõuna-Eesti turismistrateegia aastani 2010

Ahja valla arendustegevuse põhisuunad on kooskõlas 7.detsembril 2004.a. Põlvas toimunud visioonikonverentsil "Põlvamaa hea käekäik 2005 – 2015" määratletud maakondlike prioriteetidega - vt. <http://www.polvamaa.ee/288.html>

Maakonna jaoks oluliste teemade pingerida:

1. "ajude" juurdevool piirkonda
2. rohkem ettevõtjaid ja töökohti
3. pere, kool ja lapse areng
4. kommunikatsioon ja maakonna maine

8. Arengukava rakendamine ja tagasiside

Vastavalt Kohaliku Omavalitsuse Korralduse Seaduse § 37 on arengukava omavalitsusüksuse pika- ja lühiajalise arengu eesmärged määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele.

Arengukava on aluseks:

- 1) valla- või linnaeelarve koostamisele;
- 2) investeringute kavandamisele ja nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisele, sõltumata nende allikast;
- 3) laenuvõtmisele, kapitalirendi kasutamisele ja võlakirjade emitteerimisele.

Hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks vaatab volikogu läbi valla või linna arengukava ja võtab vastu otsuse selle täitmise ja vajadusel muutmise kohta. Arengukava muutmise otsustatakse vastavalt valla põhimääruses sätestatud korrale.

LISAD

1. Ahja valla ajaloo-, arheoloogia- ja arhitektuurimälestised
2. Rahvastikuprotsessid aastatel 2000 -2013
3. Laenude tagasimakse graafik

Lisa 1: Ahja valla ajaloo, arheoloogia ja arhitektuurimälestised

I Arheoloogiamälestised

1. Kolm kääbast	Akste küla
2. Maa-alune kalmistu "Kabelimägi"	Ibaste küla
3. Asulakoht	Kärsa küla
4. Kivikalme	Kärsa küla
5. Maa-alune kalmistu	Kärsa küla
6. Õigeusu kabel	Kärsa küla

II Ajaloomälestised

1. Nõukogude Armee võitlejate ühishaud	Ahja
2. Friedebert Tuglase sünnikoht	Ahja
3. Fr. Tuglase lapseõlvekodu, endine viinaköögi hoone	Ahja
4. Mälestuskivi Fr. Tuglasele	Ahja
5. Mälestustahvel Ahja algkooli juhatajale Eduard Pütsepale	Ahja
6. Ahja kabel ja von Braschi perekonna hauakivid	Ahja

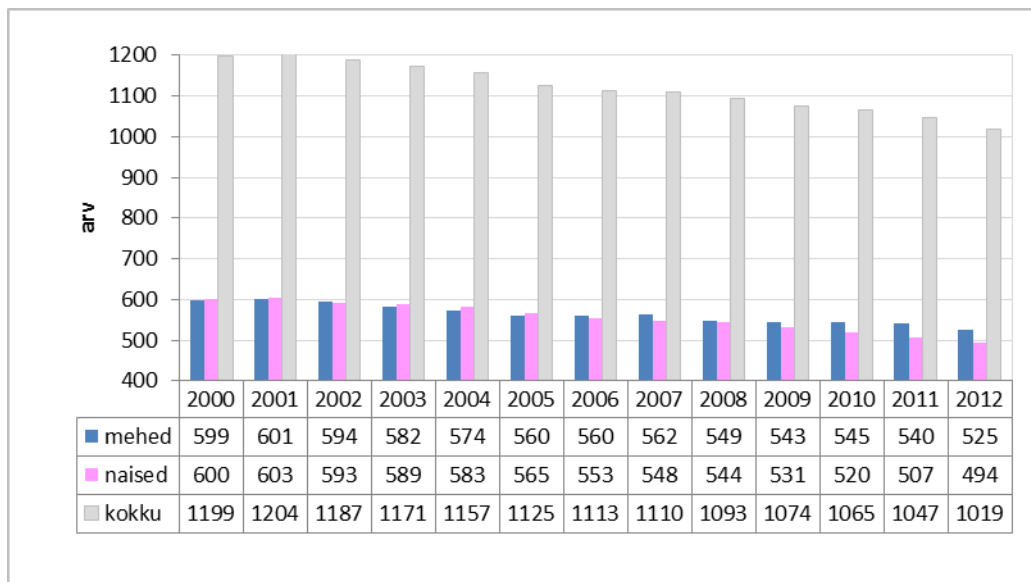
III. Arhitektuurimälestised

1. Ahja mõisa peahoone ja park	Ahja
2. Kärsa õigeusukirik (käesoleval ajal kasutab meto- disti kogudus. Kirikus on kolm Rootsi kunstniku Dolf Mayer'i maali)	Kärsa Kärsa
3. Sulbi veski (üle 200.a. vana)	Kärsa
4. Kärsa kõrtsihoone	Kärsa
5. Endine Jahiloss (endine Ahja vallamaja, nõukogude ajal haigla)	Ahja

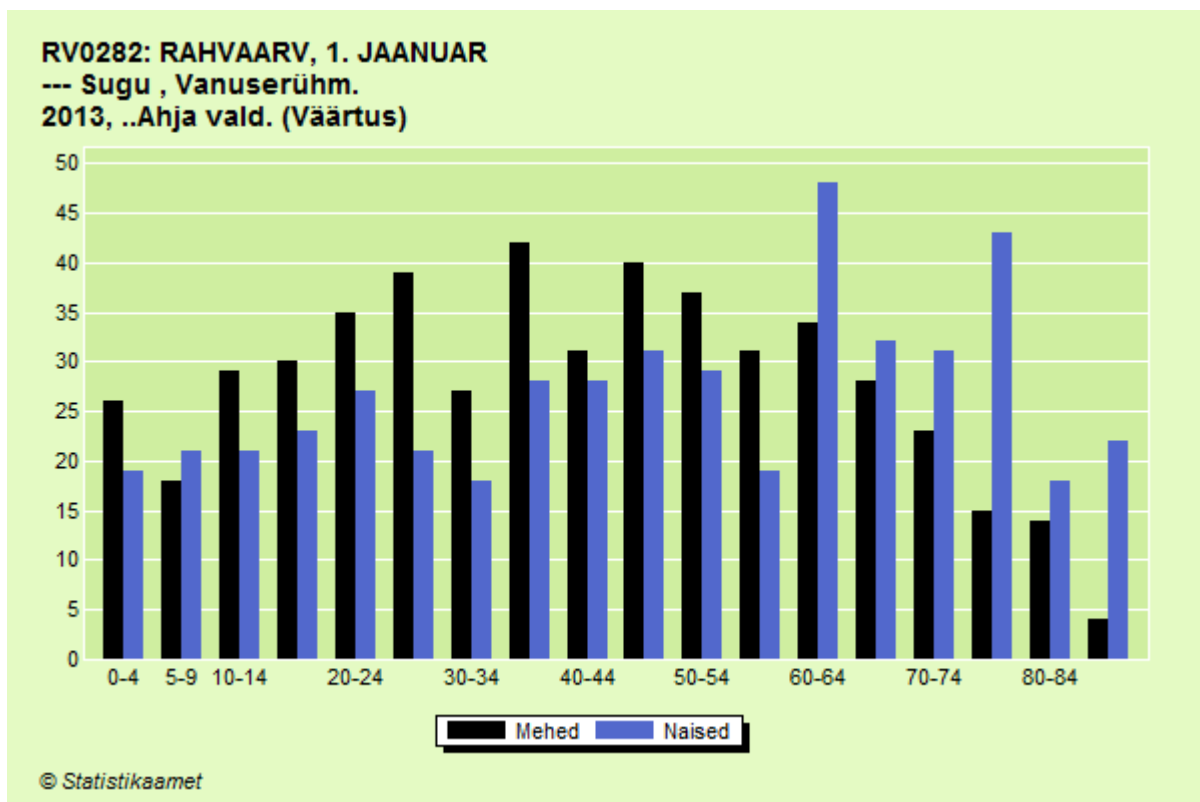
IV. Loodusobjektid

1. Akste pettäi	Akste
2. Mõrsjaorg	Akste
3. Akste sipelgakolooniad	Akste
4. Ahja alevik kui Põhjasõja lahingu koht	Ahja
5. Mõrsjaläte	Kärsa

Lisa 2. Rahvastikuprotsessid 2000-2013

Joonis 1. Ahja valla rahvastik aastatel 2000-2012. Allikas: ESA

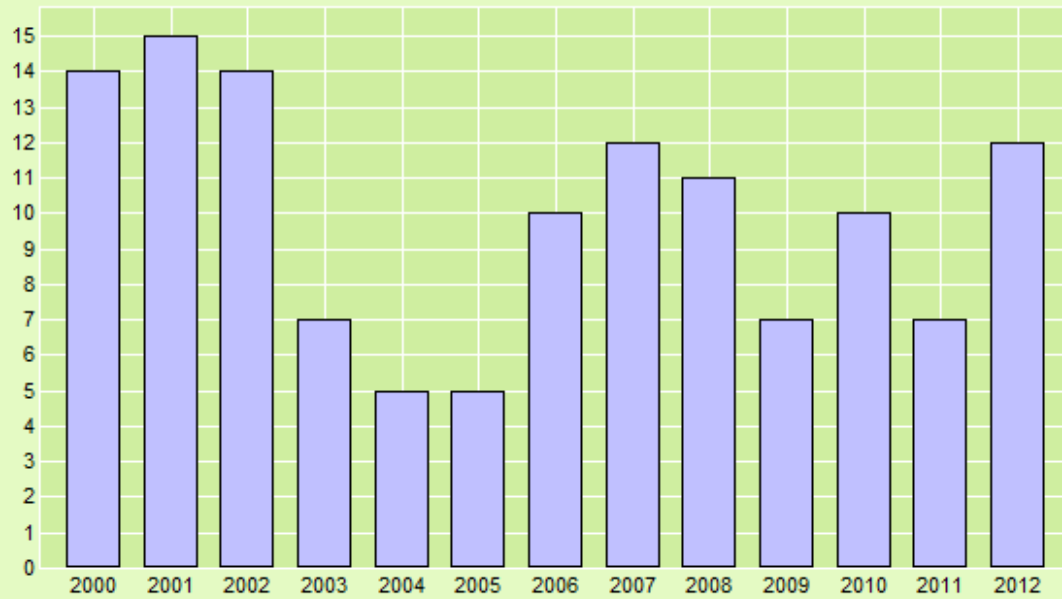

Joonis 2. Ahja valla rahvastik soo ja vanuserühmade lõikes seisuga 01.01.2013 Allikas: ESA

RV112: ELUSSÜNDINUD

--- Aasta.

..Ahja vald, Poisid ja tüdrukud. (Väärtus)

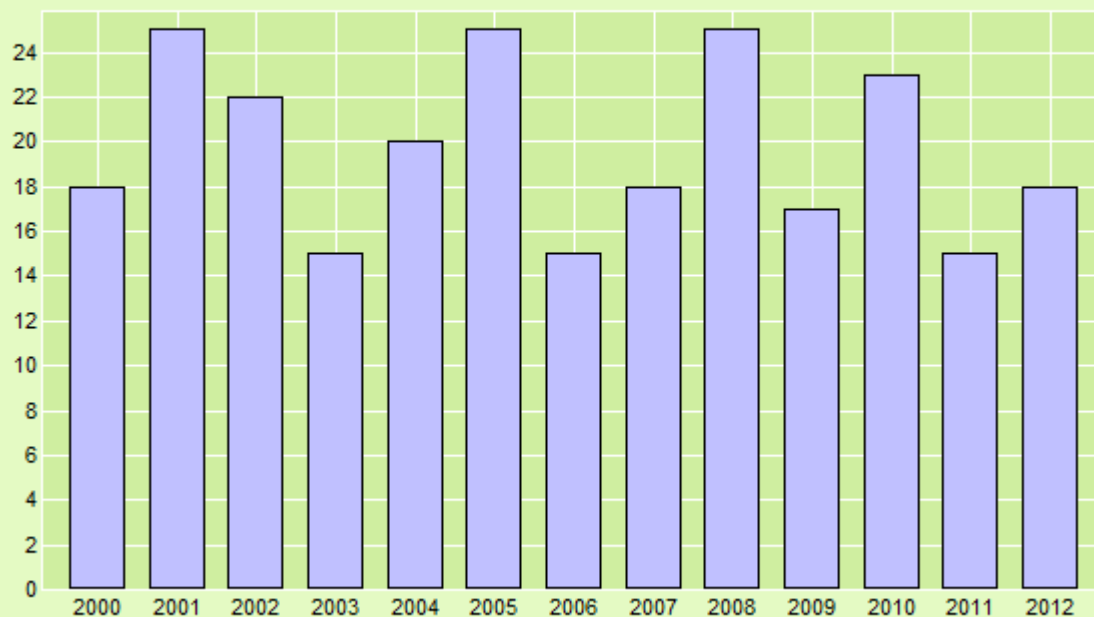
© Statistikaamet

Joonis 3. Sünnid Ahja vallas aastatel 2000-2012 Allikas: ESA

RV49: SURNUD

--- Aasta.

..Ahja vald, Mehed ja naised. (Väärtus)

© Statistikaamet

Joonis 4. Surmad Ahja vallas aastatel 2000-2012

Lisa 3: Laenu tagasimakse graafik

Informatsioon laenulepingute kohta seisuga 31.12.2013

-Ahja Spordihoone ehituse finantseerimine 27 430,16 eurot; lõpptähtaeg 22.11.2014

-Ahja mõisa peahoone avarii-konserveerimistööde finantseerimine 9150,71 eurot; lõpptähtaeg 8.04.2014

-Ahja mõisa ait-keldri (kultuurimaja) välisfassaadi ja katuse renoveerimistööde finantseerimine 127 000 eurot; lõpptähtaeg 30.04.2023

Eelarveaasta	Põhiosa tagasimaksed (eurodes)
2014	50 068
2015	13 487
2016	13 487
2017-2023	86 539
Kokku	163 581